Anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile

Gældende for alle ansatte i Center Pleje og Omsorg samt i Boformen Søparken, Center Familie og Handicap.

Formål	• At sikre, den bedst mulige behandling, omsorg og beskyttelse af patienter med udgangspunkt i den enkeltes behov og under hensyn til den enkelte patients værdighed. • At sikre, at iværksættelse og gennemførelse af tvang efter denne lov sker i overensstemmelse med grundlæggende retsprincipper. • At begrænse tvang og indgreb i den personlige frihed overfor den enkelte patient til det absolut nødvendige. *Ved tvang forstås i denne lov anvendelse af foranstaltninger, som en patient i ord og handlinger modsætter sig.*
Patient-gruppe	Loven gælder for patienter, der er fyldt 15 år og som varigt mangler evnen til at give informeret samtykke til sundhedsfaglig behandling, f.eks.: • Patienter som er udviklingshæmmede • Patienter som er hjerneskadede • Patienter med demens Loven gælder ikke for patienter, der er omfattet af reglerne i Lov om anvendelse af tvang i psykiatrien; LBK nr 1045 af 18/09/2024: Psykiatriloven
Betingelser for tvangs-behandling	En læge eller tandlæge kan beslutte at tvangsbehandle en patient, der i ord eller handlinger modsætter sig en sundhedsfaglig behandling, som en værge, en nærmeste pårørende, en fremtidsfuldmægtig, en anden sundhedsperson med faglig indsigt på området eller Styrelsen for Patientsikkerhed har givet samtykke/tilslutning til, hvis: • En udeladelse af at behandle patienten vil føre til en væsentlig forringelse af patientens helbred eller sundhedstilstand • Det efter en helhedsvurdering fremstår som den bedste løsning for patienten at gennemføre behandlingen • Patientens værge, nærmeste pårørende, en fremtidsfuldmægtig eller at en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver samtykke/tilslutning til, at behandlingen kan gennemføres ved tvang • Det vedrører en konkret og aktuel behandling. Beslutningen gælder i den periode, der er nødvendig for behandlingen – dog højest 4 måneder.
Principper for tvangs-behandling	Den læge eller tandlæge, der træffer beslutningen om tvangsbehandling, skal inddrage patienten i – og underrette patienten om beslutningen, den nærmere indhold, baggrund og formål. Inden der træffes beslutning om tvangsbehandling og inden tvangsbehandlingen iværksættes, skal tillidsskabende tiltag være forsøgt og patienten skal være forsøgt motiveret til frivilligt at medvirke til behandlingen. Tvangsbehandlingen afbrydes straks, hvis lovens betingelser ikke er opfyldt. Beslutninger om tvangsbehandling skal overholde eventuelle tilkendegivelser i patientens behandlings- eller livstestamente.
Betingelser for tvangs-indgreb	Tvangsbehandlingen kan gennemføres ved anvendelse af tvangsindgreb, hvis tvangsindgrebet er nødvendigt for tvangsbehandlingen. Tvangsindgrebet kan besluttes, når patientens værge, nærmeste pårørende, en fremtidsfuldmægtig eller en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver samtykke/tilslutning dertil. Beslutninger om tvangsindgreb er gyldige i den periode, der er nødvendig for at gennemføre den tvangsbehandling, der er besluttet – dog højest 4 måneder. Der kan træffes beslutning om samtidig anvendelse af flere tvangsindgreb.

Principper for tvangsindgreb	Ethvert tvangsindgreb skal være så skånsomt og kortvarigt som muligt og stå i rimeligt forhold til målet med indgrebet. Det mindst indgribende indgreb skal anvendes, hvis det er tilstrækkeligt til at opnå formålet. Alle indgreb skal udføres med størst mulig hensyntagen til patienten for at undgå krænkelser og ulemper. Tvangsindgreb må ikke erstatte personlig pleje og omsorg. Inden der træffes beslutning om tvangsindgreb og inden dette iværksættes, skal tillidsskabende tiltag være forsøgt.
Fysisk fastholdelse	Den læge eller tandlæge, der har besluttet at tvangsbehandle patienten, kan beslutte fysisk at fastholde patienten, hvis: • Det er nødvendigt for at gennemføre tvangsbehandlingen • Patientens værge, nærmeste pårørende, en fremtidsfuldmægtig eller en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver samtykke/tilslutning dertil. Der må ikke anvendes hjælpemidler eller remedier til fastholdelsen.
Beroligende medicin	Den læge eller tandlæge, der har besluttet at tvangsbehandle patienten, kan beslutte at give patienten beroligende medicin, hvis: • Det er nødvendigt for at gennemføre tvangsbehandlingen • Patientens værge, nærmeste pårørende, en fremtidsfuldmægtig eller en anden læge eller tandlæge med faglig indsigt på området, som ikke tidligere har deltaget i eller skal deltage i behandlingen af den pågældende patient, giver samtykke/tilslutning dertil. Beroligende lægemidler må ikke anvendes af ordenshensyn.
Delegering af beslutninger	Lægen eller tandlægen kan delegere gennemførelsen af tvangsbehandlingen efter reglerne i Lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed, og regler udstedt heraf.
Dokumentation Tvangsprotokol	Når kommunen har fået delegeret anvendelse af tvang fra den behandlingsansvarlige læge eller tandlæge, skal der oprettes en kommunal tvangsprotokol. I tvangsprotokollen skal det fremgå, hvilken tvangsbehandling og eventuelt hvilke tvangsindgreb, den behandlingsansvarlige læge eller tandlæge har besluttet at iværksætte. Efter anvendelse af tvang, på baggrund af den behandlingsansvarlige læge eller tandlæges beslutning, skal dette tilføres tvangsprotokollen med angivelse af indgrebets nærmere indhold, - herunder en begrundelse for, hvorfor indgreb i patientens selvbestemmelsesret har været nødvendig samt en beskrivelse af indgrebets art, omfang, varighed/periode m.v. Kopi af tvangsprotokollen skal indgå i den elektroniske patientjournal.
Klager	Den læge eller tandlæge, der træffer beslutning om anvendelse af tvang, skal vejlede de nærmeste pårørende, værgen eller fremtidsfuldmægtigen, som samtykker til tvangen, om mulighederne for at indbringe klage for Tvangsbehandlingsnævnet.
Lovgrundlag	Bekendtgørelse af lov om anvendelse af tvang ved somatisk behandling af varigt inhabile; LBK nr. 126 af 27/01/2019: https://www.retsinformation.dk/Forms/R0710.aspx?id=206925 Bekendtgørelse af lov om autorisation af sundhedspersoner og om sundhedsfaglig virksomhed; LBK nr 1008 af 29/08/2024: Autorisationsloven